

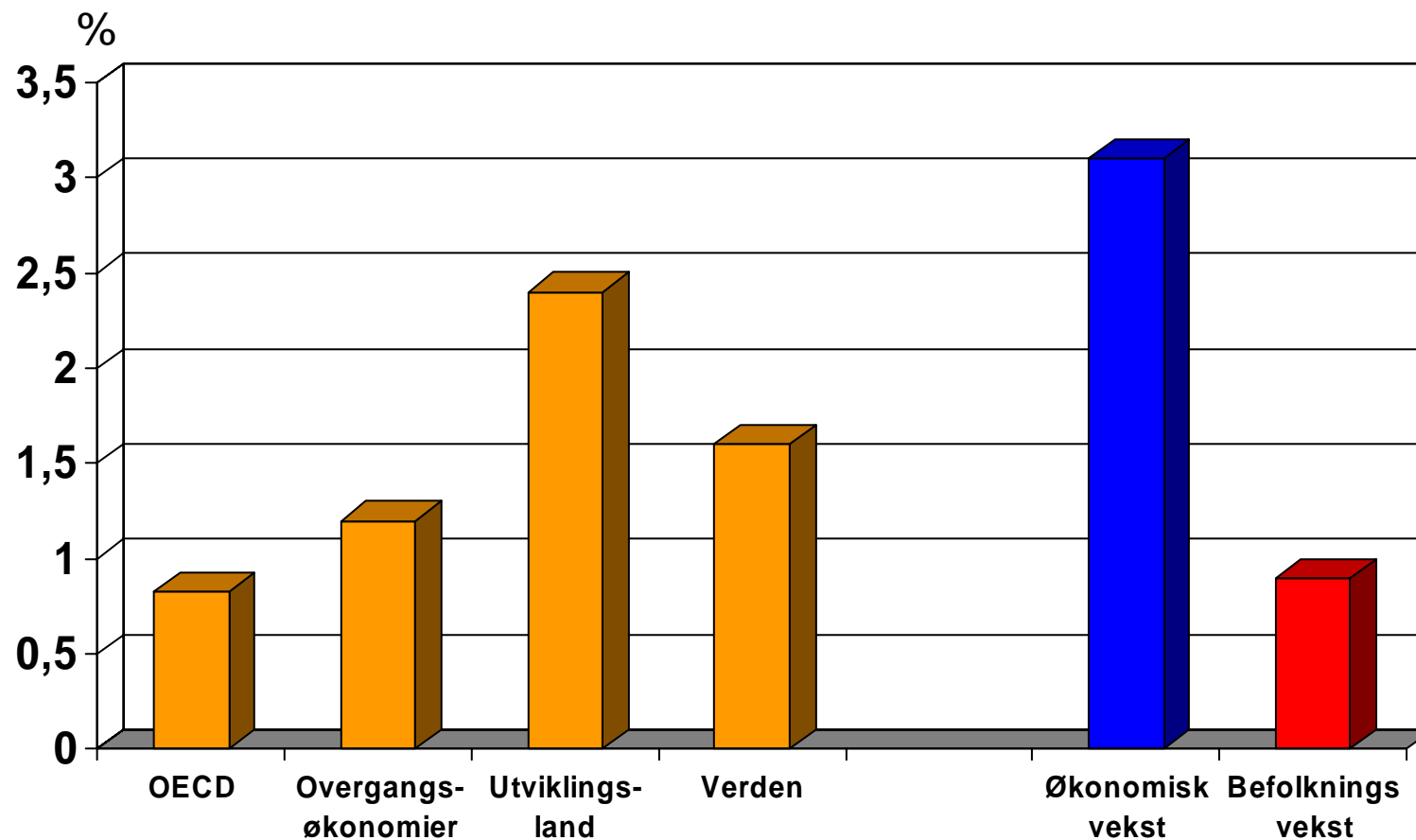
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

Utfordringene i petroleumspolitikken

Olje- og energiminister Odd Roger Enoksen

Forsvarets høyskole 3. januar 2006

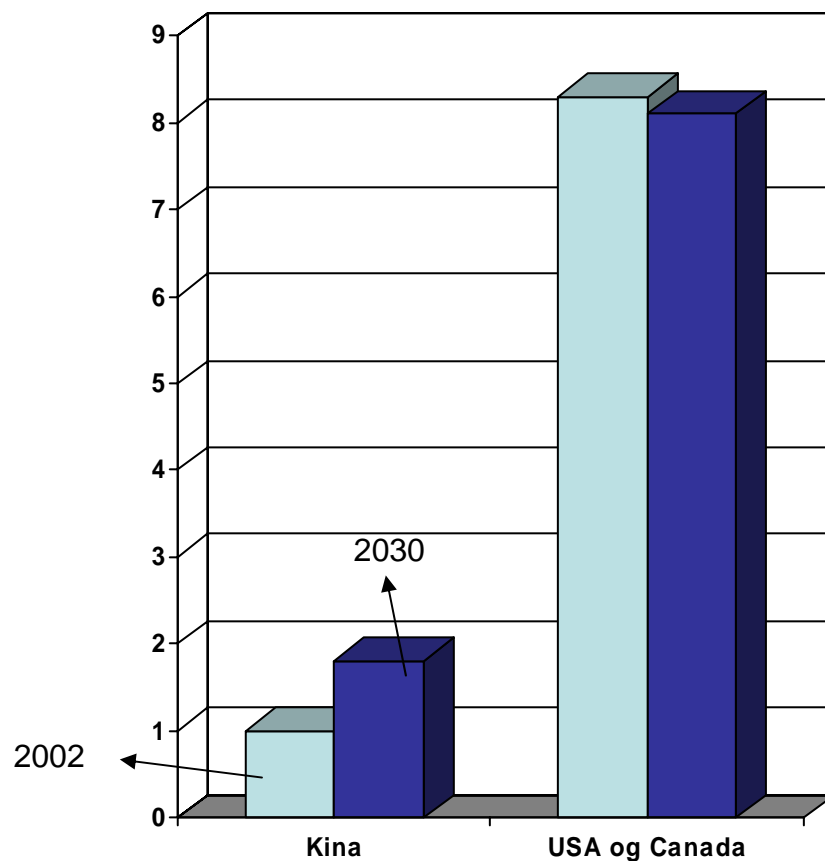
Gjennomsnittlig årlig vekst i energietterspørselen 2003-2030

Kilde: basert på IEA WEO-05

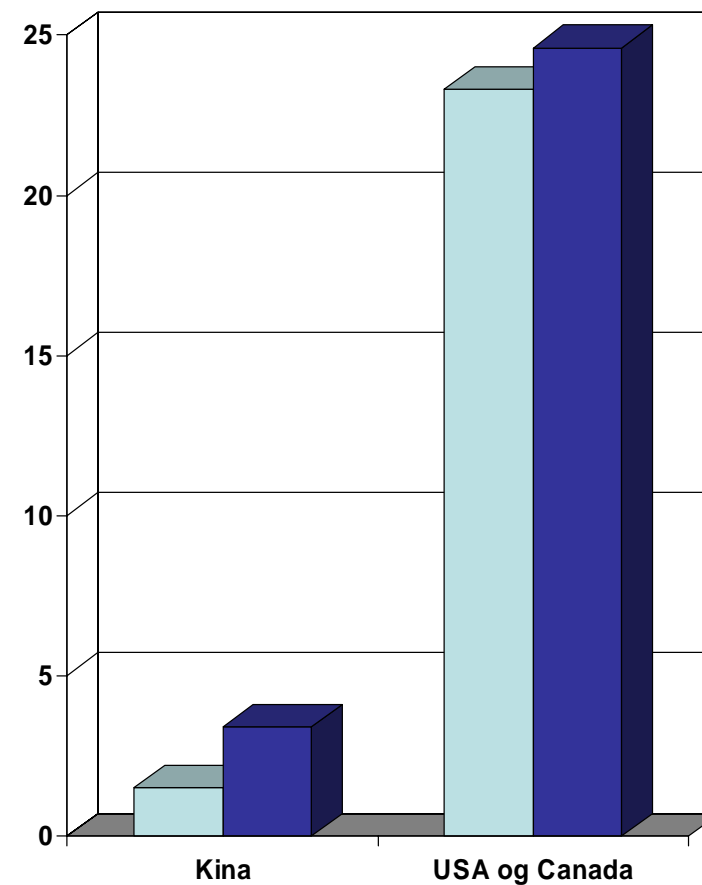
Årlig energiforbruk per innbygger i Kina og Nord-Amerika – 2002 og 2030

Toe/capita

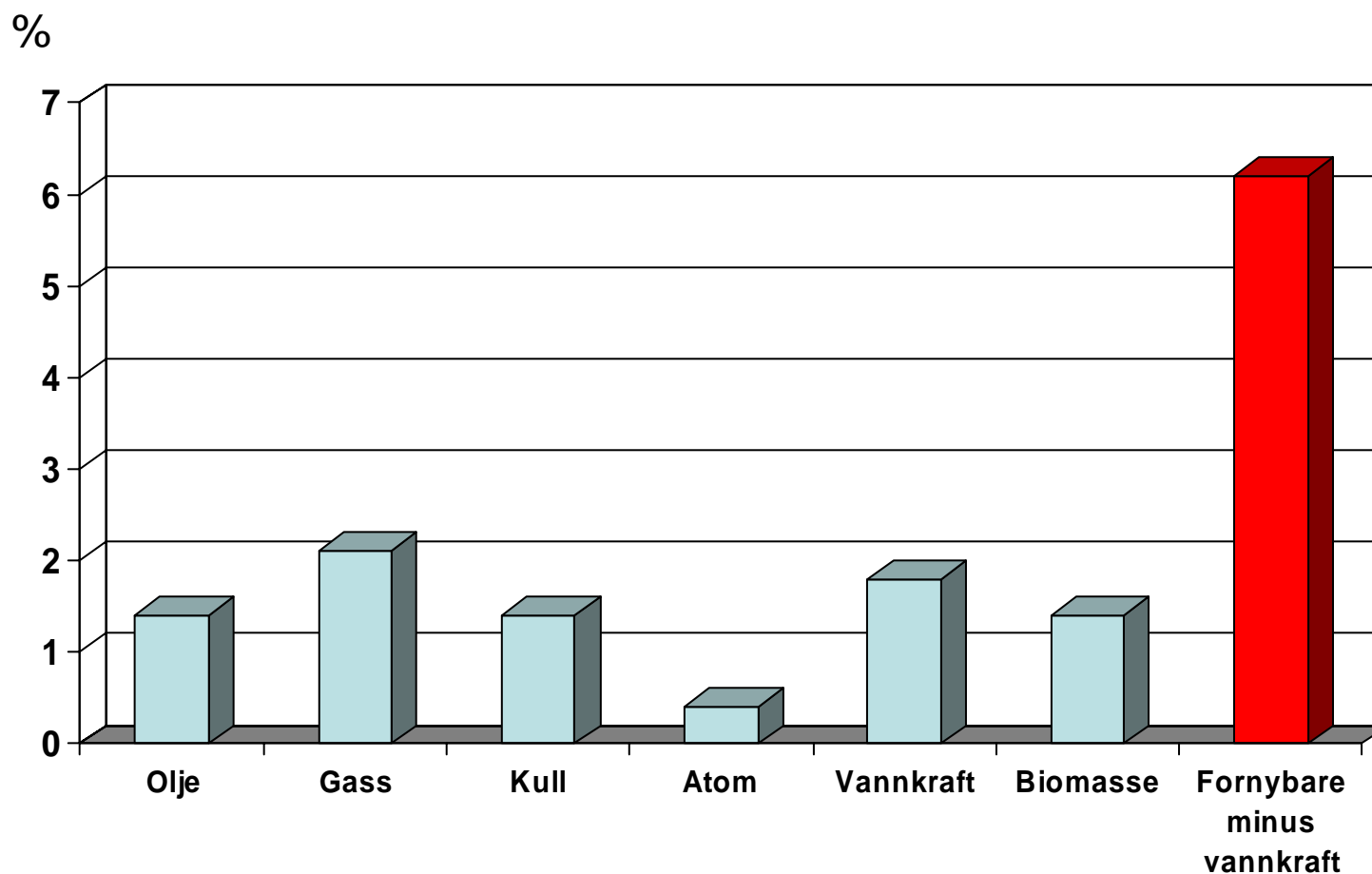
Samlet energietterspørsel

fat/capita

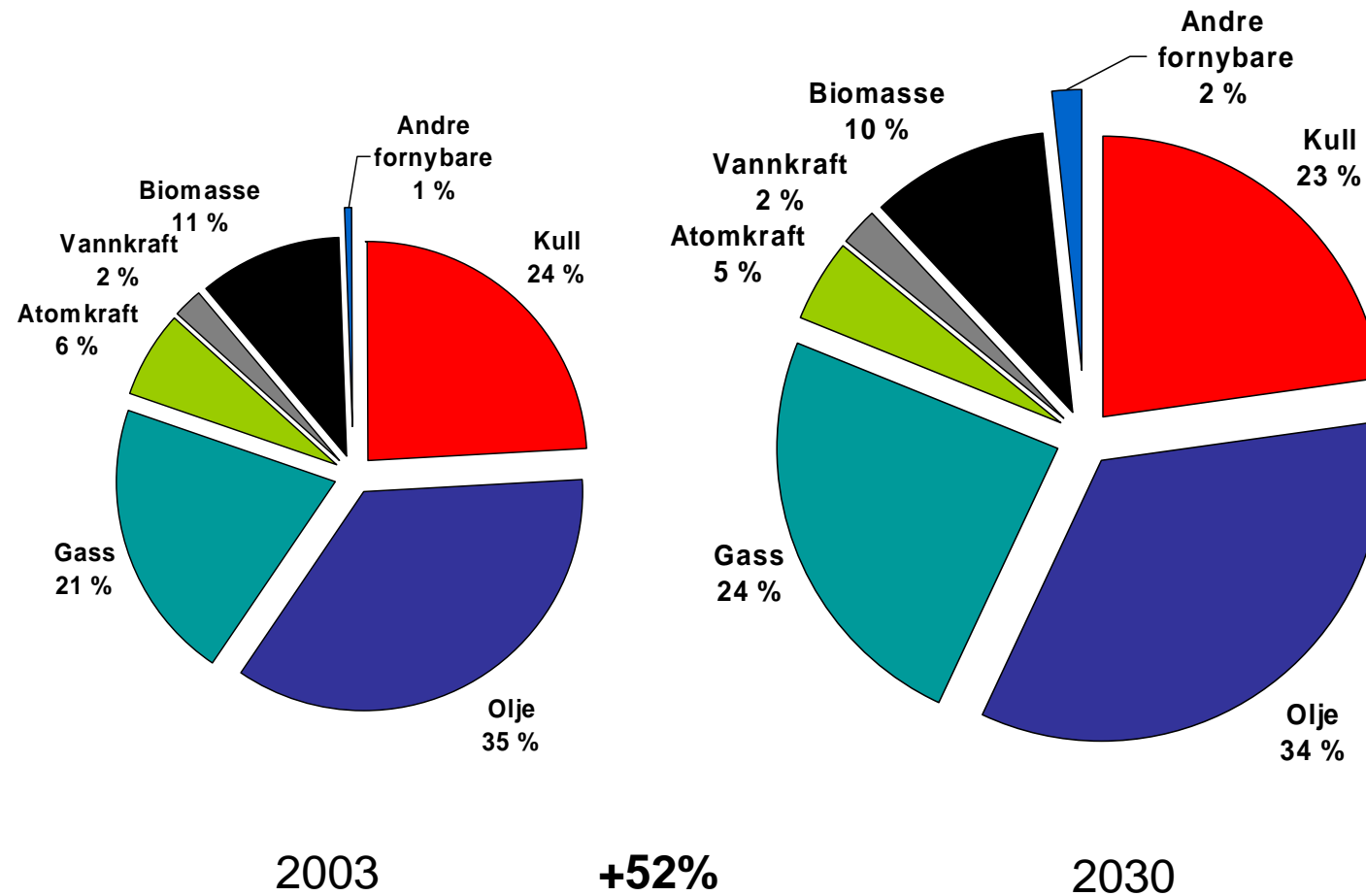
Oljeetterspørsel

Gjennomsnittlig årlig vekst for energibærere 2003-2030

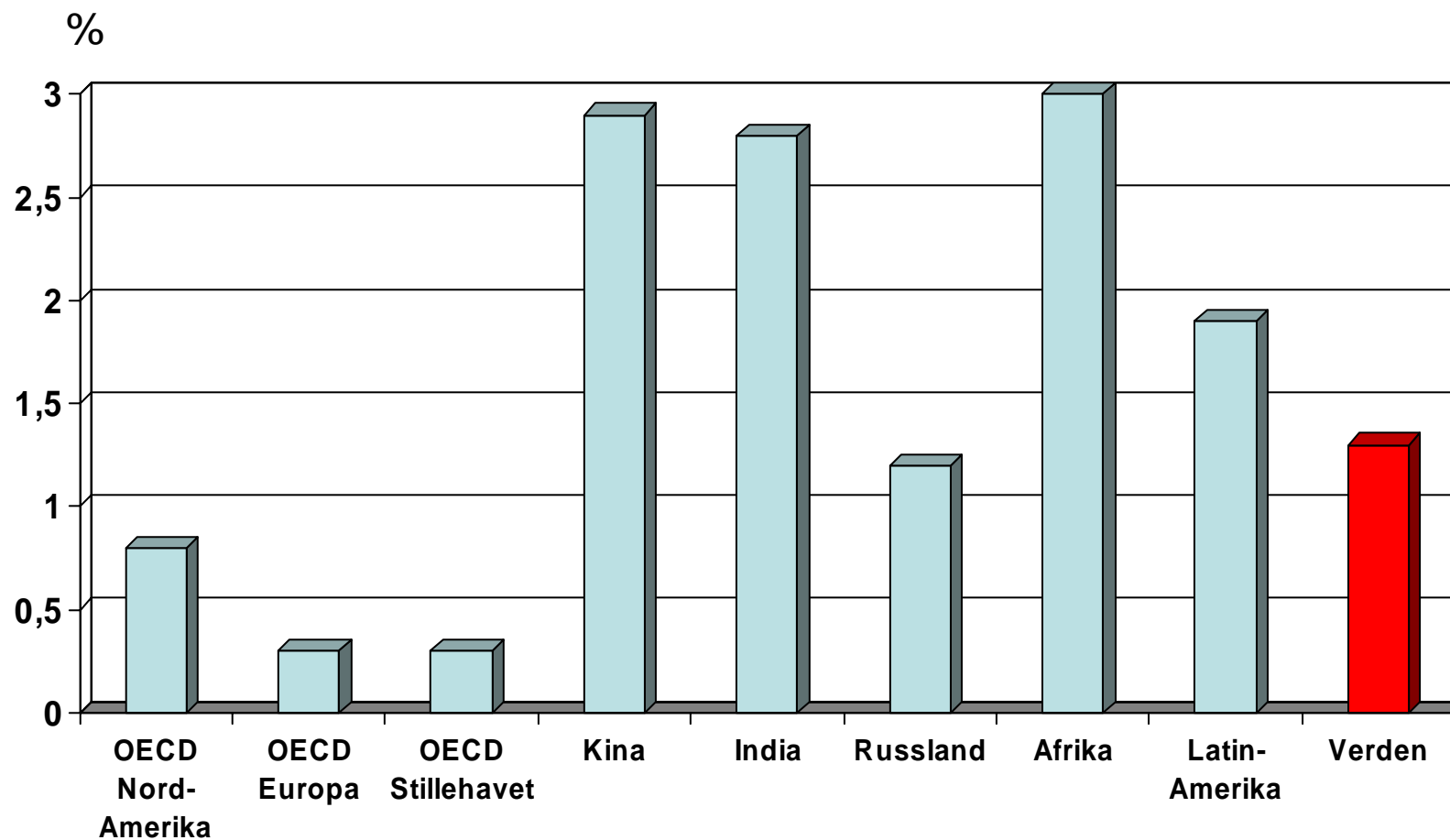
Kilde: IEA

Energiutviklingen 2003-2030

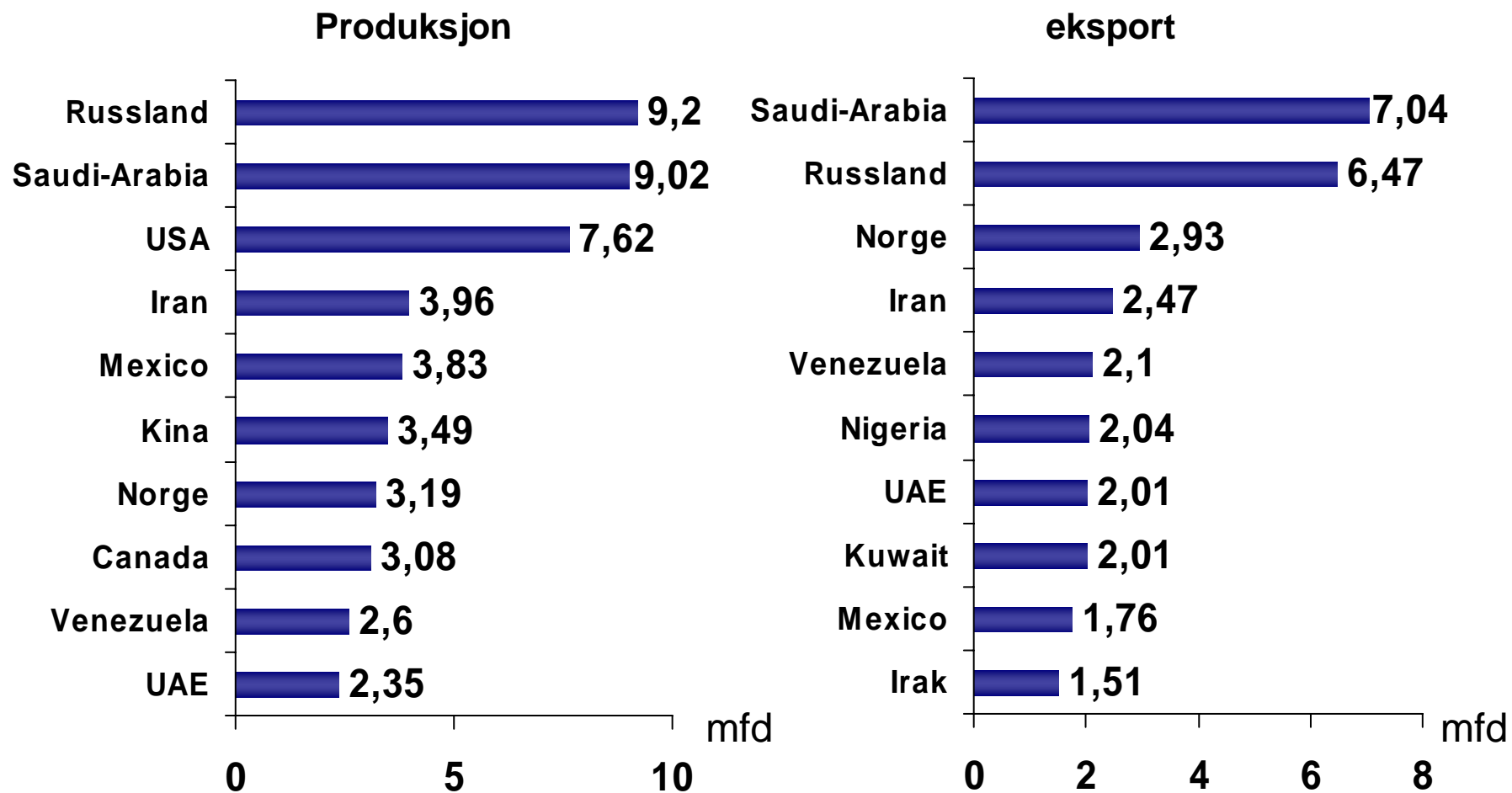
Kilde: IEA

Gjennomsnittlig årlig vekst i oljeetterspørsel for utvalgte land og regioner 2004-2030

Kilde: IEA

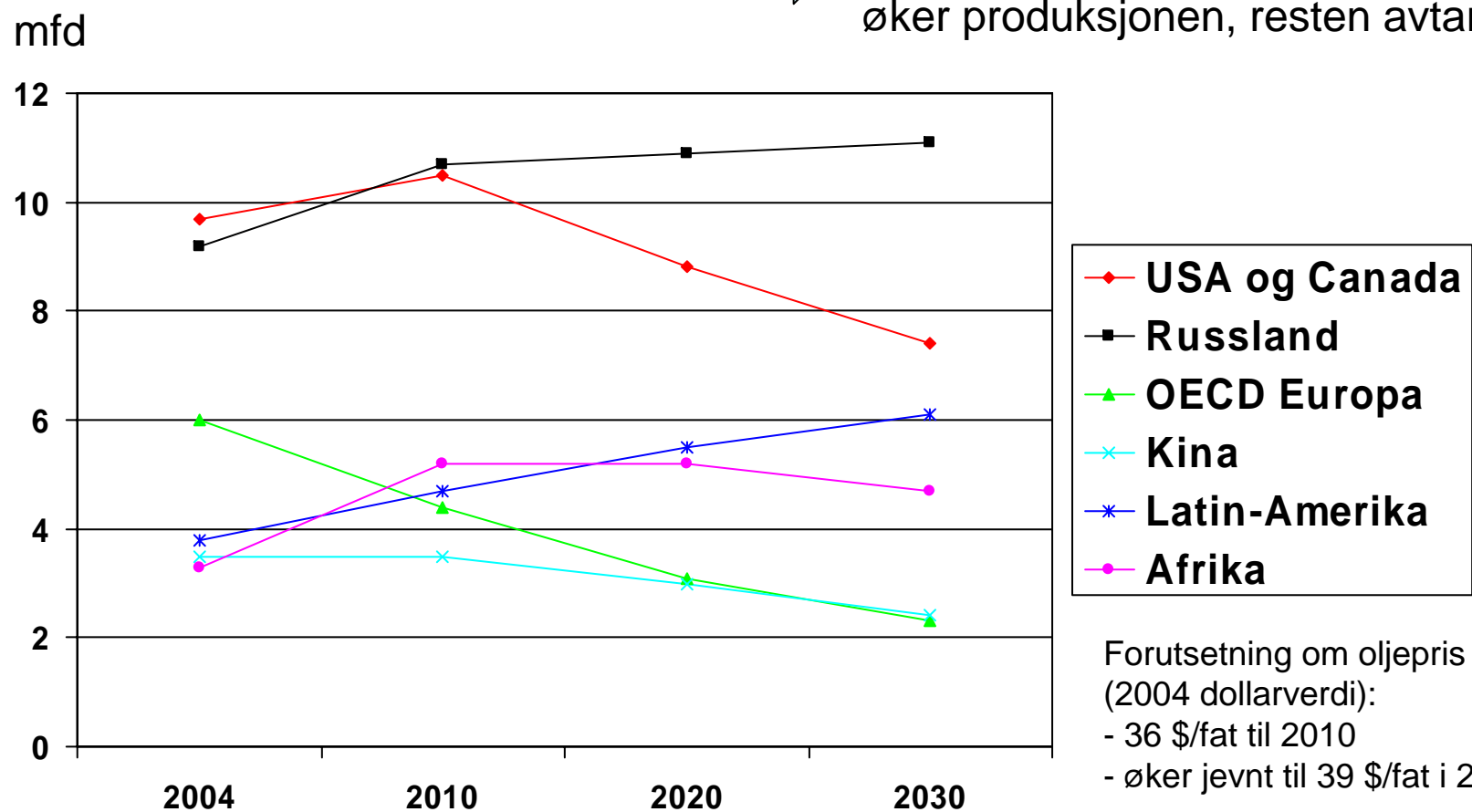
Produksjon og eksport av olje 2004

Kilde: PEL

Et utvalg land og regioner utenfor OPEC

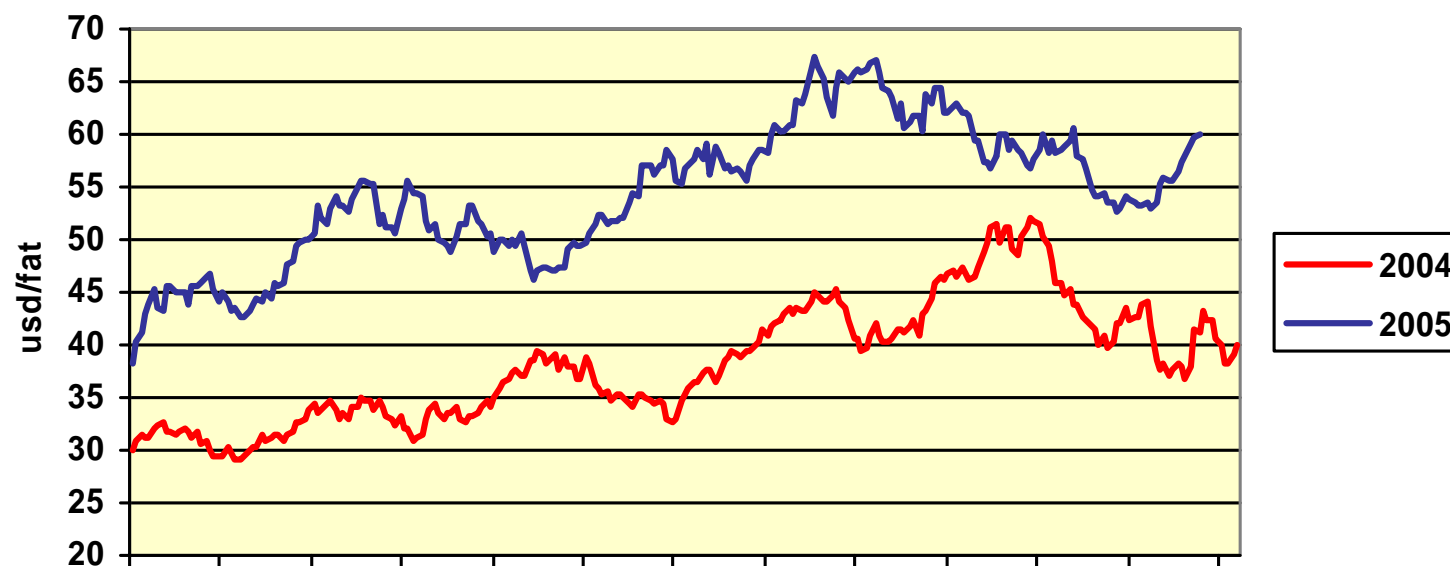
➔ Brasil, Russland og Afrika øker produksjonen, resten avtar

Forutsetning om oljepris
(2004 dollarverdi):
- 36 \$/fat til 2010
- øker jevnt til 39 \$/fat i 2030

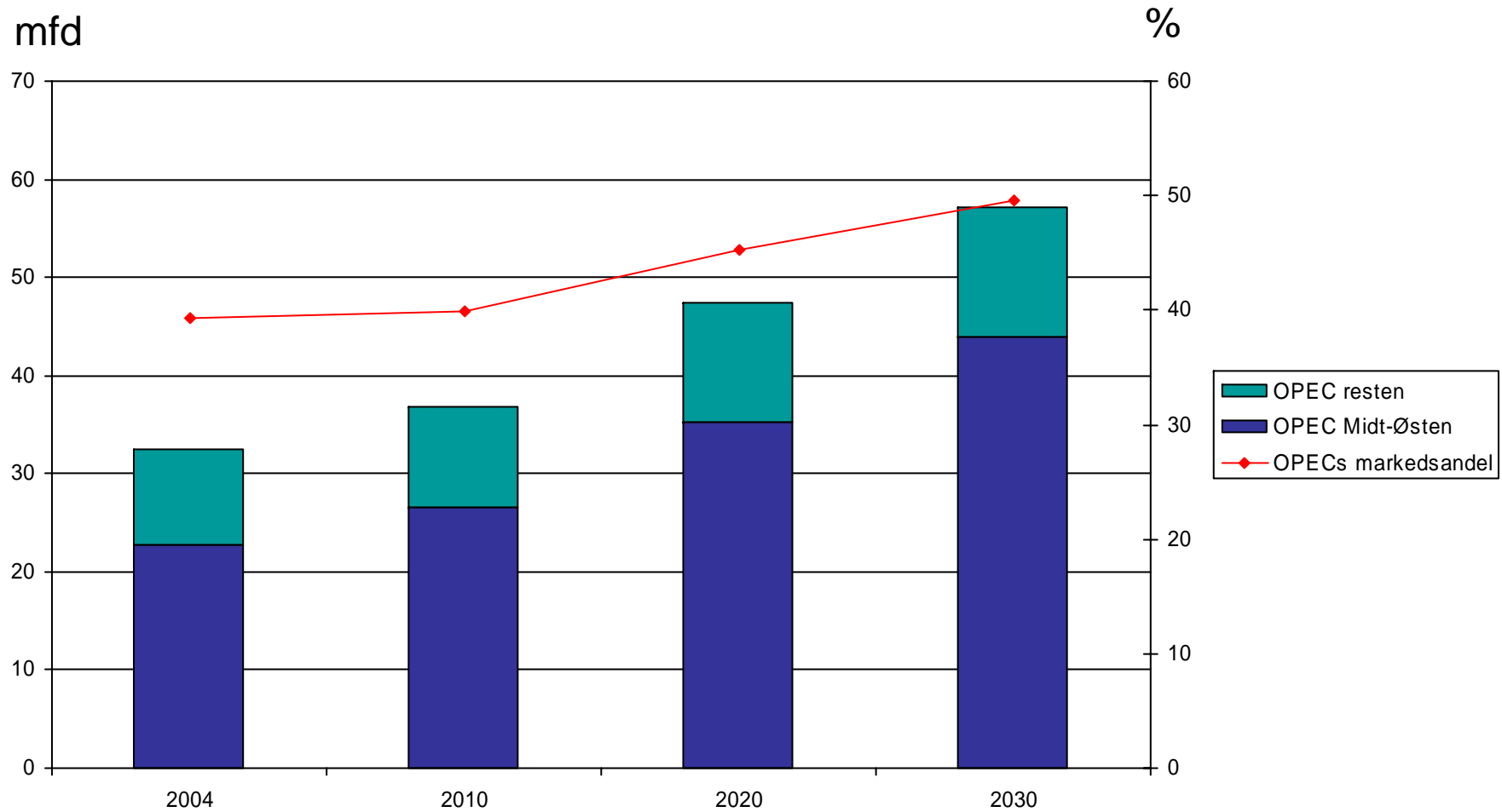
Kilde: IEA

Oljeprisutviklingen 2004-05

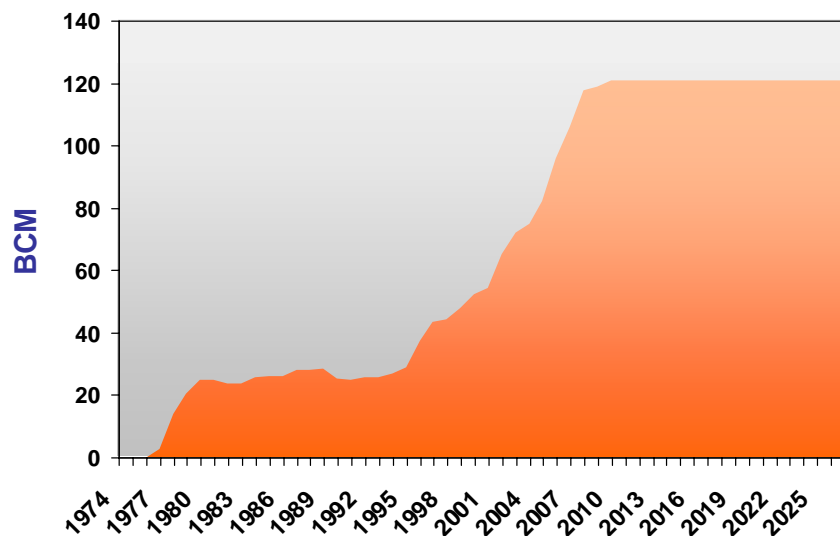
Pris for Brent

Forventet produksjon fra OPEC

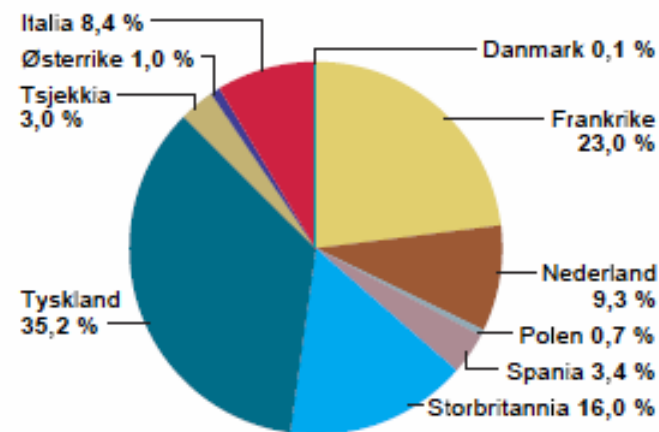

Kilde: IEA

Norsk gasseksport

Historisk og fremtidig utvikling av norsk gasseksport

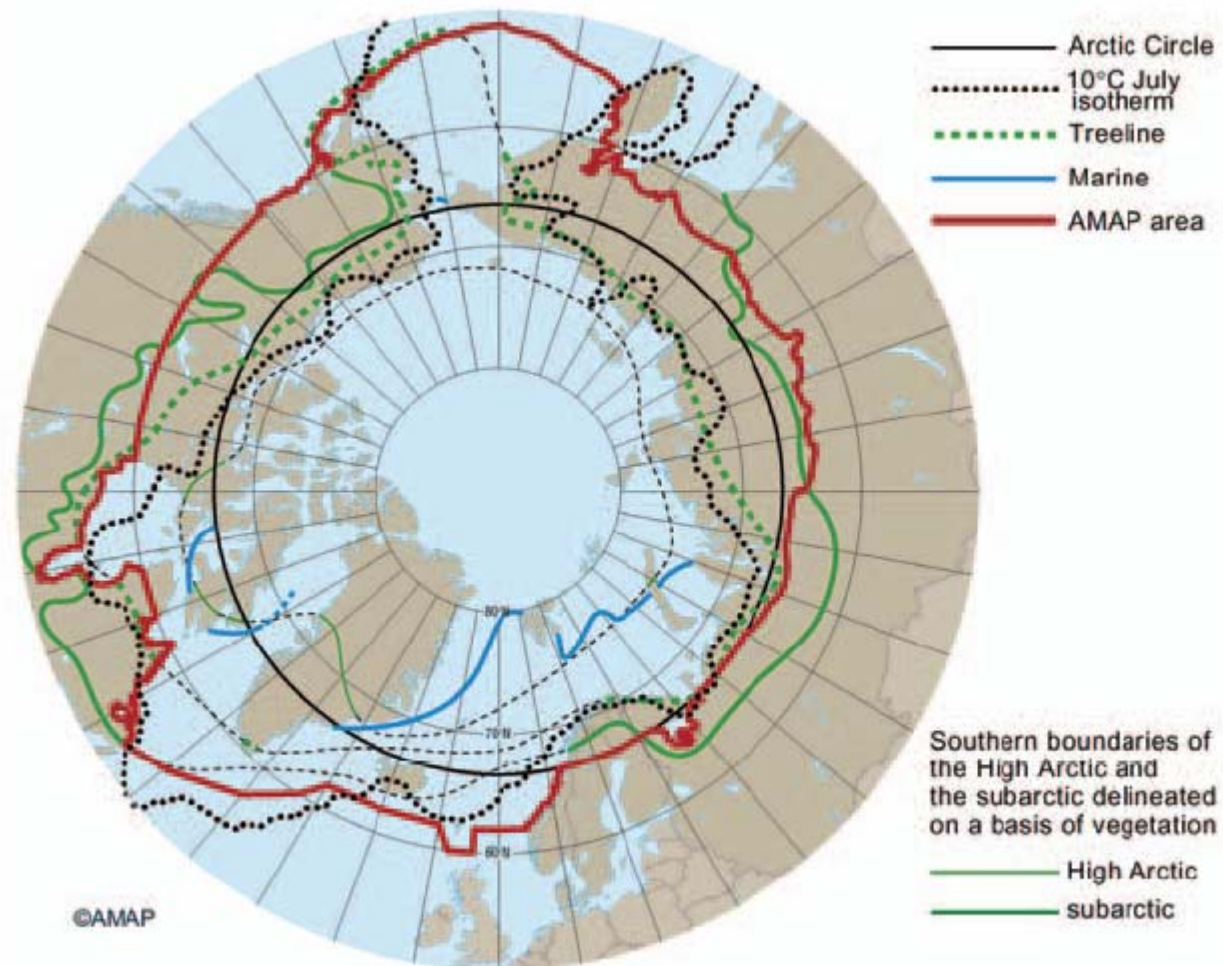
Norsk gasseksport 2004 fordelt på mottakerland

- Alle rettighetshaverne er ansvarlig for å selge egen gass
- Statoil selger SDØE-gass sammen med sin egen

Internasjonalt samarbeid

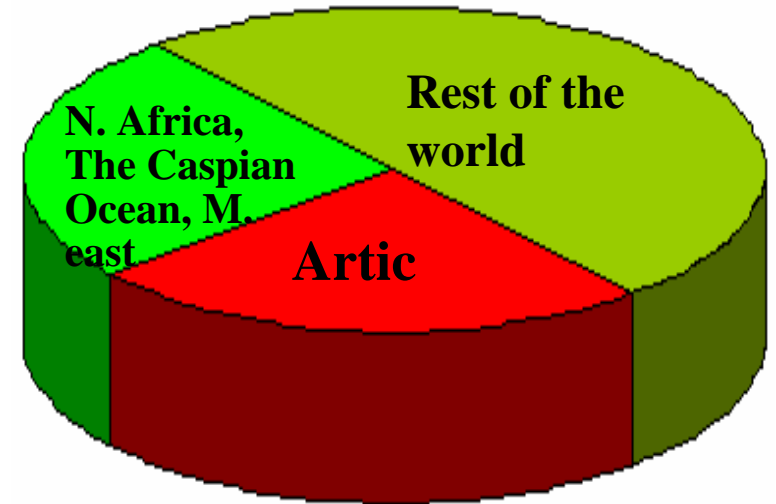
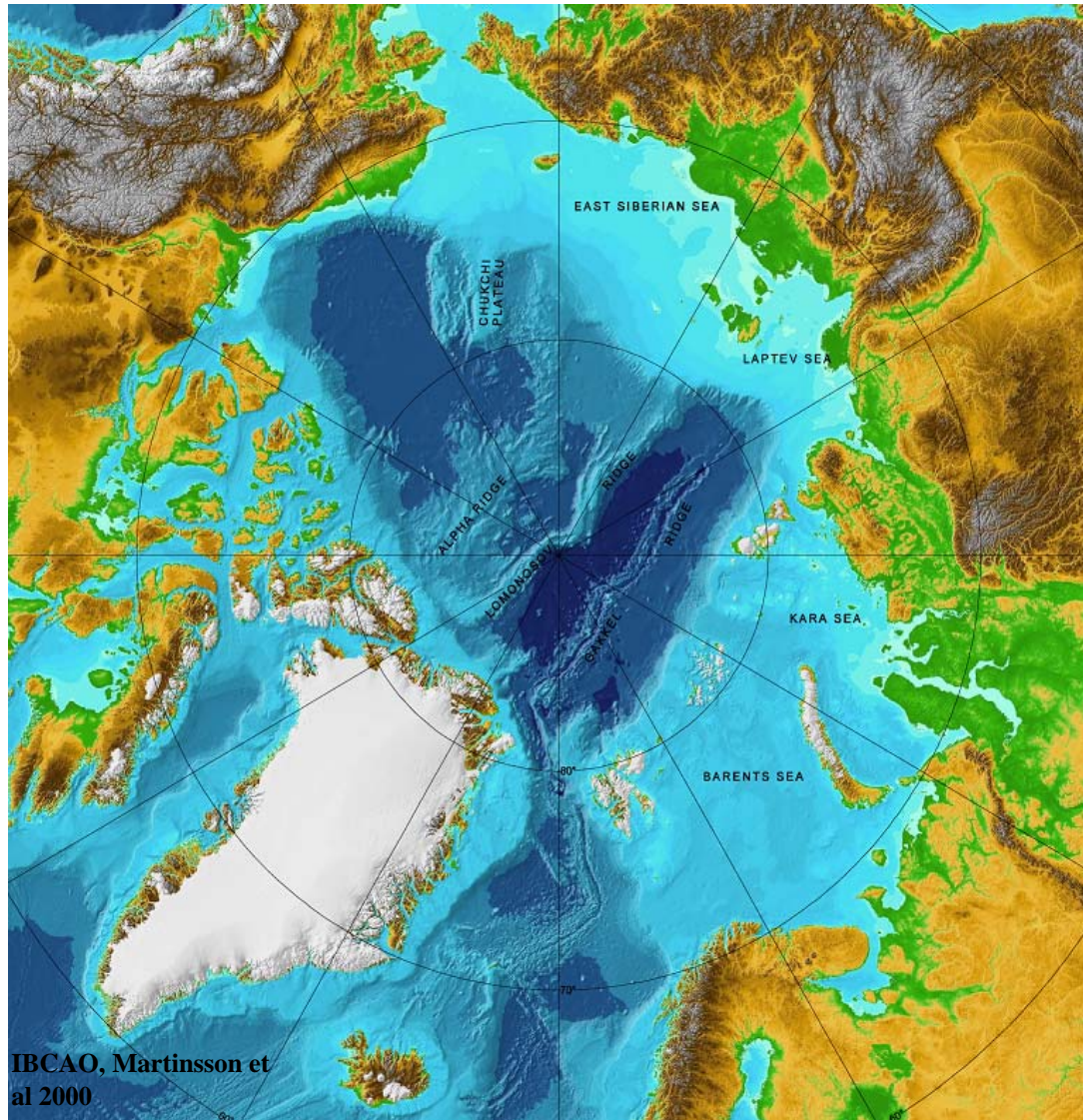

Hva er nordområdene?

Ressurser i Arktis

USGS har anslått at 25 % av verdens uoppdagede ressurser ligger i arktiske områder.

Source: USGS, Statoil

Nordområdene - bakgrunn

- 1/3 av norsk fastland nord for Polarsirkelen
- Norge har ansvar og plikter i et havområde som er 6 ganger Norges territorium
- Nordområdenes betydning redusert rent sikkerhetspolitisk, men fortsatt strategisk viktig:
 - Olje og gass
 - Fiskerier
 - Sjøtransport

En helhetlig politikk for nordområdene

- Nordområdemeldingen ble fremlagt for Stortinget i april i år og behandlet av Stortinget i juni
- Bred politisk tilslutning til *en helhetlig og offensiv norsk nordområdepolitikk, der ulike interesser er balansert innenfor rammene av en bærekraftig utvikling*

St.meld. nr. 30

(2004–2005)

Muligheter og utfordringer i nord

Regjeringserklæringen: Nordområdene

Nordområdene er Norges viktigste strategiske satsningsområde i årene som kommer:

- *"Nordområdene har gått fra et sikkerhetspolitisk oppmarsjområde til et energipolitisk kraftsentrum og område for store miljøpolitiske utfordringer"*
- *"Ivaretagelse av norske økonomiske, miljømessige og sikkerhetspolitiske interesser i nord skal prioriteres høyt og ses i nær sammenheng"*
- *"Regjeringen vil søke internasjonal aksept for norske synspunkter vedrørende Svalbard, fiskerisone, olje- og gassutvinning og god miljøforvaltning"*
- *"Regjeringen vil styrke samarbeidet med Russland, og fortsette arbeidet med å komme til enighet omkring de uavklarte grensespørsmålene"*

Oppgaven nå: Etablere en helhetlig politikk for nordområdene

- Tiltak – to pilarer:
 - Dialog med relevante land (USA, Canada, Tyskland, Storbritannia, Frankrike, EU)
 - Videre utvikling av energidialogen med Russland
- Skape god forståelse hos våre dialogpartnere for norske hensyn og interesser i nordområdene (petroleumsaktivitet i sameksistens med fiskeriene og ivaretagelse av miljøhensyn)

Norges nordområdepolitikk – viktige målsettinger for regjeringen:

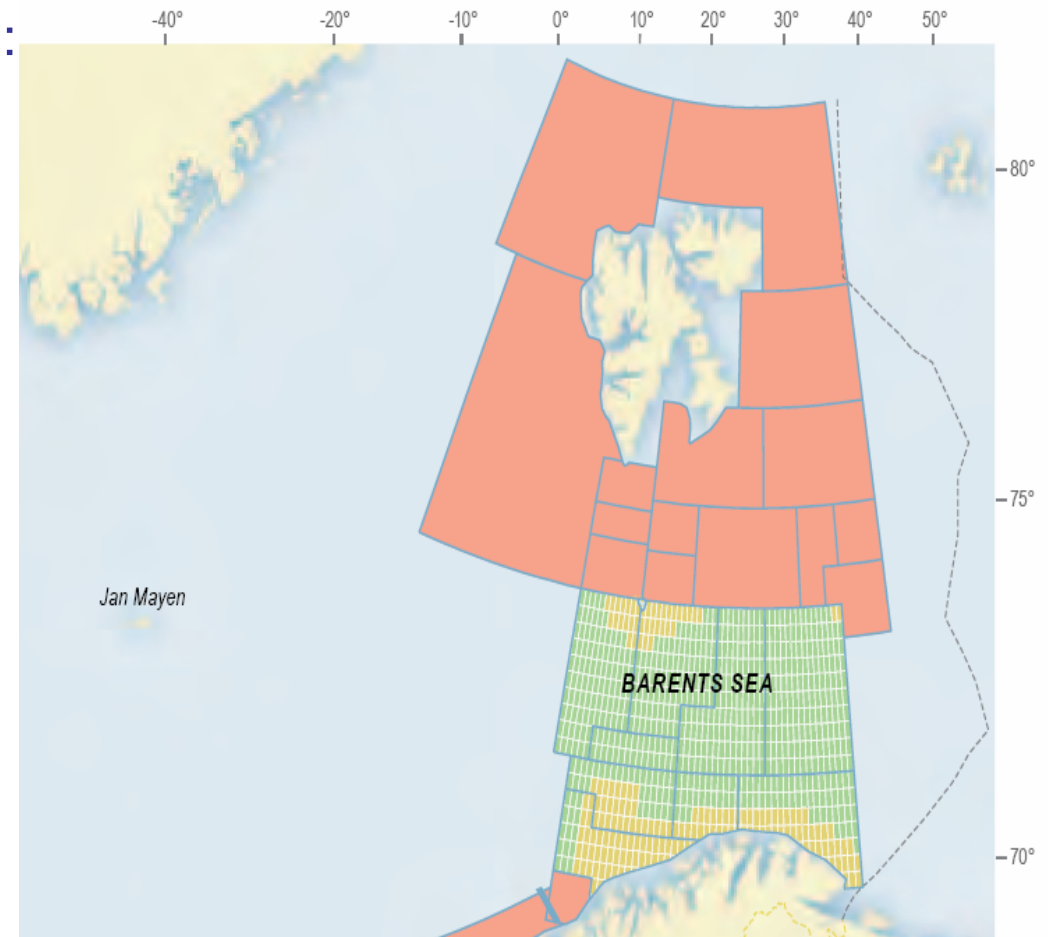
- Sikre en bærekraftig forvaltning og utvikling av de marine ressurser og petroleumsressursene i Barentshavet
- Legge til rette for positive ringvirkninger for næringsliv og samfunn i nord og resten av landet
- Sikre internasjonalt fokus og engasjement i nord og støtte til norske interesser
- Fremme norsk kommersiell deltakelse i russisk petroleumssektor i nord, herunder Statoil og Hydros deltakelse i utbygging og drift av Shtokmanfeltet, og bidra til at virksomheten holder en høy standard når det gjelder miljø og sikkerhet
- Ivareta Norges posisjon knyttet til norske suverene rettigheter og jurisdiksjon i områdene rundt Svalbard

Arktisk Råd

- Norge har formannskapet i Arktisk Råd 2006 – 2008
 - Danmark og Sverige har formannskapet i de påfølgende 4 år
 - Forslag fra OED om en **aktivitetsrettet agenda** for de neste 6 år basert på nordområdemeldingen, ACIA-rapporten, AMAP-studien:
 - Den samlede kunnskap kan danne utgangspunkt for en utredning av vilkår og forutsetninger for utvidet og ny økonomisk aktivitet i nordområdene
 - For en samlet vurdering av relevante forhold i nordområdene (ressurskartlegging (fisk, petroleum), sjøtransport, miljøhensyn, urbefolkning, forsvarsinteresser) kan Norge tilby sine erfaringer fra:
 - Regionale og lokale konsekvensutredninger
 - ULB
 - Arbeidet med forvaltningsplanen
 - Lang erfaring med ressursforvaltning og næringsvirksomhet i nord
- Bidra til oppbygging av en felles og sammenlignbar kunnskapsbasis i de sirkumpolare land

Barentshavet nord

- Pr. i dag åpnet (gjennom åpningsvedtak i 1979 og 1989): Barentshavet syd
- Avgrenset:
 - I nord ved 74°30' N
 - I øst 32° Ø
 - I syd ved grunnlinjen, og
 - I vest ved 15° og 16° Ø

Svalbard

- Regulert av Svalbardtraktaten av 9. februar 1920 – trådte ikraft 14. august 1925
- Ratifisert av 39 land
- Partene anerkjenner Norges "uinnskrenkede høyhetsrett" – d.e. fulle suverenitet over øygruppen Svalbard
- Geografisk omfatter Svalbard foruten Bjørnøya alle øyer mellom 10° og 35° Ø og mellom 74° og 81° N (Svalbardboksen)
- Traktatpartene har lik rett til fiske og jakt innen de områder som er nevnt, og i deres territoriale farvann. Samtlige traktatparter har også lik rett til adgang og opphold og rett til uhindret å drive maritim, industri-, bergverks- og handelsvirksomhet i de samme områder og i farvannene, fjordene, havnene og territorialfarvannene her
- Det tilkommer Norge å fastsette de lover og regler som anses nødvendige for å bevare og (evt.) gjenopprette dyre- og plantelivet i de nevnte områder og deres territorialfarvann. Slike lover og regler skal anvendes likt i forhold til alle personer fra traktatlandene
- Skatter, gebyrer og avgifter som oppkreves på Svalbard skal utelukkende komme øygruppen til gode. De kan bare pålegges i den utstrekning det er nødvendig for deres formål. Det er for tiden 15 % skatt på brutto lønnsinntekter på Svalbard, mens selskapsbeskatningen er ca. 20,8 %.

Svalbard - vurdering

- Traktaten er taus når det gjelder kontinentalsokkelen
- Prinsippet om en kontinentalsokkel ble først introdusert ved the Truman Proclamation av 25. september 1945. Det må derfor være et tolknings-spørsmål om Svalbard skal anses å ha en egen kontinentalsokkel eller ikke
- Norges syn, basert på Havrettstraktaten av 1982:
 - Svalbard som en del av Kongeriket Norge har ikke egen kontinentalsokkel
 - Norsk sokkel strekker seg opp til, rundt og forbi Svalbard
 - Dersom tildelinger her skulle være aktuelt (etterat området er åpnet), vil det være petroleumsloven og petroleumsskatteloven som kommer til anvendelse
 - Fordi Svalbardtraktaten ikke gjelder, vil Norge ikke ha plikt til å forfordele selskaper fra traktatpartene ved tildelinger

Petroleumsvirksomhet – russisk Barentshav

Norske myndigheter arbeider aktivt for å fremme Statoil og Hydros deltakelse i Shtokman

Behov for å utvikle teknologi og kunnskap for å sikre en bærekraftig aktivitet i arktiske områder

Avgrensningsrøftelsene igang igjen – ny plenumsrunde ble avholdt primo desember

Energialdialogen Norge Russland

Energisamarbeidet mellom Russland og Norge er svært godt

President Putin har utpekt Norge som Russlands strategiske partner vedrørende petroleumsvirksomhet i nord

Norske myndigheter vil legge til rette for økt kommersielt samarbeid med Russland

Norsk-russisk energidialog

- Energidialogen mellom Norge og Russland ble etablert ved undertegning av et memorandum om samarbeid av de to lands energiministre den 1. juli 1992
- Energidialogen mellom de to land ble styrket og utvidet etter årtusenskiftet og omfatter nå samarbeidsprogrammer mellom:

Olje- og energidepartementet, og

Den russiske føderasjons ministerium for industri og energi

Den russiske føderasjons ministerium for naturressurser

Den russiske føderasjons ministerium for økonomisk utvikling og handel

Dialogen har et bredt perspektiv

- Drøftelser om:
 - Utviklingen i de to lands energisektor, energipolitikk, energilovgivning og utviklingen i de globale olje- og gassmarkedene
 - Norsk oljeindustriens engasjement i Russland
 - Aktiviteter knyttet til petroleumsrelaterte miljøspørsmål, sikkerhet og oljevern
 - Samarbeid om el-spørsmål

Felleserklæring om samarbeid på energisektoren, med særlig vekt på nordområdene

- Undertegnet av de to lands statsministere i juni 2005
- Arbeide for å sikre en helhetlig og bærekraftig utvikling og forvaltning av ressursene i de nordlige områder, herunder i Barentshavet som et felles hav
- Bidra til videre utvikling av samarbeidet og gjennomføringen av felles olje- og gassprosjekter på kommersiell basis
- Legge til rette for felles forskningsaktivitet i Barentshavsområdet
- Legge til rette for samarbeid innen produksjon, leveranser til petroleumssektoren, samt vedlikeholdstjenester
- Fortsette kontakten mellom interesserte selskaper fra begge parter knyttet til muligheten for felles prosjekter for eksport av LNG fra Barentshavsområdet
- Styrke og utvikle samarbeidet på energiområdet på gjensidig fordelaktig grunnlag